

Ελαιογραφία του Teun Hocks

Δωμάτιο παντού

Γιάννης Ευσταθιάδης

Πρώτα άρχισε να ξεχνά ονόματα – κάτι όχι σοβαρό, όπως πίστευε, μια και σ' όλους κάποτε συμβαίνει. Έκανε λάθος συστάσεις, απευθυνόταν σε παρόντα με το όνομα κάποιου που μόλις είχε αποχωρήσει, μπέρδευε τα επώνυμα δύο περίπου όμοιων ευτραφών ανδρών, δεν μπορούσε να ξεχωρίσει δύο γυναίκες που τύχαινε να φορούν και οι δύο κόκκινο φόρεμα. Όμως, και πάλι απέδιδε το γεγονός στο φόρτο τής πολυδιασπασμένης εργασίας του, αλλά και στον ελαφρώς μποέμ χαρακτήρα του, χωρίς να παραγνωρίζει και το ότι εξαιτίας του εγωκεντρισμού του δεν καταδεχόταν ν' ασχοληθεί ιδιαίτερα με τους άλλους.

Προβληματίστηκε περισσότερο όταν η γραμματέας του, που ήταν μαζί του κοντά μια εικοσαετία και ποτέ δεν του 'χε δώσει λαβή για την παραμικρή αμφισβήτηση, άρχισε να τον διαψεύδει. Του υπενθύμιζε ραντεβού που ποτέ δεν είχε ξανακούσει, επιστροφές τηλεφωνημάτων που νόμιζε πως ποτέ δεν είχε κάνει, κι αρνιόταν με έμφαση ότι είχε λάβει εντολές για διεκπεραίωση θεμάτων που ο ίδιος πίστευε πως της είχε δώσει.

Ήταν αδύνατον (καθημερινό φαινόμενο) να βρει τα γυαλιά του, μολονότι ήταν σίγουρος για το πού τα είχε βάλει, κι εξίσου δύσκολο να θυμηθεί το σημείο στο οποίο είχε αφήσει το βιβλίο που διάβαζε κάθε βράδυ. Άρχισε να ξεχνά τους αριθμούς κινητών τηλεφώνων κοντινών του φίλων (ακόμα και της νεαρής δημοσιογράφου που την πολιορκούσε συστηματικά, δύο και τρεις φορές την ημέρα) ή τις ημερομηνίες γέννησης προσώπων του οικογενειακού του περιβάλλοντος.

Ακόμα, παρατήρησε πως συχνά δεν μπορούσε να θυμηθεί κάποια λέξη σε φράση που προσπαθούσε να γράψει ή να πει, μολονότι γνώριζε καλά την έννοια που ήθελε να εκφράσει. Η λέξη τού ξεγλιστρούσε, σαν να 'παιζε ένα αδυσώπητο κρυφτό. Πολλές φορές, αισθανόταν το ρυθμό της, τη συνήχσή της, ακόμα και τον αριθμό των συλλαβών της, αλλά

δεν μπορούσε να την επαναφέρει.

Εντούτοις, κατάλαβε πως η κατάσταση ήταν πια σοβαρή όταν άρχισε να λησμονεί γεγονότα του μακρινού παρελθόντος, περιστατικά της παιδικής του ηλικίας που στίλβωναν συχνά τις άνυδρες ώρες του παρόντος, πρόσωπα και πράγματα που είχαν κάποτε απαρτίσει την προσωπική του μυθολογία μέσα στο χρόνο. Μάταια προσπαθούσε, λόγου χάρη, να θυμηθεί το όνομα της γυναίκας που είχε παράφορα αγαπήσει, αλλά, ακόμα πιο επώδυνο, δεν μπορούσε να ανακαλέσει το χρώμα των ματιών της.

Μαύρο πάνω στο μαύρο, όλο το παρελθόν του γινόταν σιγά σιγά ένα ζοφερό δωμάτιο χωρίς ακτίνα φωτός, ένα δωμάτιο στο οποίο βημάτιζε μηχανικά, οριζοντίως και καθέτως, ψηλαφώντας αδιαπέραστους τοίχους. Αισθανόταν πως ακόμα κι ένας λαβύρινθος θα ήταν επιθυμητός, για να χαθεί, να περιπλανηθεί, με την ελπίδα, πάντως, στο τέλος, ενός καθρέφτη που θα μπορούσε να επαναφέρει –σαν σκιές, έστω– τα φαντάσματα της περασμένης του ζωής.

Είχε συχνά την εντύπωση πως αυτή η απώλεια της μνήμης ισοδυναμούσε με σταδιακή απώλεια της όρασης, καθώς το χαμένο βλέμμα του τυφλού εξομοιωνόταν με την αδυναμία του να δει τα ίδια πράγματα προς τα πίσω. Κι αν ο τυφλός, σε τελική ανάλυση, ανασυνθέτει μian αόρατη εικόνα από το άρωμα ή την αφή, εκείνος, στην προσπάθειά του να θυμηθεί, δε διέθετε καμία ανάλογη δύναμη.

«Ελα, δα... δεν είναι κάτι σοβαρό... πίεση, άγχος, πολλή δουλειά... συμβαίνει αυτό σε πολλούς.» Το ειρωνικό χαμόγελο με το οποίο ο φίλος του γιατρός συνόδευσε τη φράση του, τον καθησύχασε.

Τον είδε να σηκώνεται, να πηγαίνει πίσω από την πολυθρόνα και να στέκεται μπροστά σε μια πλαστικοποιημένη εικόνα με το ομοίωμα ενός ανθρώπινου σώματος, απ' αυτές που εμφανίζουν τους μυς, τις φλέβες, τις αρτηρίες και το σύμπλεγμα των οστών. Άρχισε να του εξηγεί, με πολλά λόγια και ακατάληπτες έννοιες, την περίπτωση του, καθώς ο δείκτης του αριστερού του χεριού έκανε μικρές κινήσεις μέσα στο ζωγραφισμένο κρανίο και τον εγκέφαλο.

Αν κάτι συγκράτησε (κι αυτό, λίγο θολά), ήταν πως, για κάποιο λόγο, ο εγκέφαλος δεν ελάμβανε την πρόπευση οξυγόνωση, κάτι που είχε επηρεάσει άμεσα το σύστημα των νεύρων και τη λειτουργία της μνήμης.

«Θα σου δώσω ένα φάρμακο», ήταν το διά ταύτα, «και νομίζω πως θα δεις θεαματικά αποτελέσματα... Προτιμάς χάπια ή ενέσιμη μορφή;»

Του απάντησε χωρίς δισταγμό: «Χάπια», μια και από μικρός απεχθανόταν όχι τόσο τη βελόνα όσο αυτή την κίνηση του αντίχειρα που πιέζει αργά το έμβολο της σύριγγας, μεταφέροντας το διάλυμα μέσα στο σώμα.

Το όνομα του φαρμάκου δεν του 'λεγε, ασφαλώς, τίποτα, αλλά, κατά τα λόγια του φίλου του, το κύριο συστατικό του, η πιρακετάμη, είχε αποδειχθεί ότι έκανε θαύματα.

Έμεινε ώρα καθισμένος, έχοντας πάνω στο μικρό τραπέζι ένα ποτήρι νερό και, δίπλα, το μικρό χάπι. Το βλέμμα του πήγαινε τότε στην επιφάνεια του νερού και τότε στο φάρμακο. Έκανε πολλές φορές αυτό το αργό πηγαινόελα, σαν πανοραμική κινηματογραφική μηχανή. Είχε κλείσει την τηλεόραση, δεν είχε βάλει καθόλου μουσική, είχε χαμηλώσει και το φως.

Αισθανόταν λίγο σαν τον αθλητή που, πριν από ένα μεγάλο άλμα, αυτοσυγκεντρώνεται μελετώντας το χώρο και ελέγχοντας την παραμικρή κίνηση.

Δεν τον φόβιζαν τόσο οι ενδεχόμενες παρενέργειες του φαρμάκου που με ωμότητα περιέγραφε το συνοδευτικό φυλλάδιο (διαταραχές λαβυρίνθου, ίλιγγος, επιγαστραλγία, ναυτία, εμετός, κεφαλαλγία, αϋπνία, κνίδωση, διαταραχές νευρικού συστήματος, διαταραχές ισορροπίας, διέγερση, άγχος, παραισθήσεις), όσο το δέος για το πώς αυτό το πορτοκαλί χαπάκι, που με δυσκολία το κρατούσε στις άκρες των δακτύλων του, μπορούσε να περιέχει στις διαδοχικές του επιστρώσεις όλη του τη ζωή.

Με δυσκολία το 'βλεπε στο ημίφως: σαν ένα αινιγματικό microchip αρχείο που μέσα στα μόρια του εγκεφάλου του η λευκή στερεοποιημένη σκόνη θα 'βρισκε καταχωρημένα συμβάντα, περιστατικά, πρόσωπα και διαδοχικές ηλικίες. Με μια γουλιά νερό, ένας σκληρός δίσκος μνήμης θα 'μπαινε στον οργανισμό του για να εγκαταστήσει ένα πολύπλοκο σύστημα επαναφοράς, σε κάθε ασυναίσθητη κίνηση enter.

Οι πρώτες μέρες πέρασαν χωρίς καμία αλλαγή. Η ίδια πηχτή αδιαφάνεια συνέχιζε να καταλαμβάνει όχι μόνο το μυαλό του, αλλά και όλες τις αισθήσεις του, που παρέμεναν αδρανείς ως προς τη μνημονική λειτουργία τους. Μύριζε, λόγου χάρη, βαθιά και με ακρίβεια, το άρωμα ενός φρεσκοκομμένου λουλουδιού, αλλά αυτό δεν μπορούσε να τον επαναφέρει σε παρελθόντα κήπο, ούτε η οξύτατη όρασή του μπορούσε να συσχετίσει πρόσωπα ή τοπία, να υποκινήσει φευγαλέες αναδρομές, να κάνει –στοιχειωδώς, έστω– ορατό το έργο της νεότητάς του ή τα πεπραγμένα των περασμένων ημερών, που σιγά σιγά κι αυτά γίνονταν με ευκολία σε μια ύπουλη αχλύ, κάτι σαν ομίχλη δωματίου.

Άρχισαν να τον ζώνουν φίδια και, αργότερα, μια θλιβερή μορφή πανικού, καθώς τα πολλά υποσχόμενα χάπια, που με σχολαστικότητα κουβαλούσε και με ακρίβεια κατάπινε, δεν έβλεπε να φέρνουν το παραμικρό αποτέλεσμα. Στην απελπισία του, αύξησε την ημερήσια δόση κατά μισό χάπι, χωρίς, είναι η αλήθεια, να ενημερώσει το φίλο του, ίσως παρακινήμένος κι απ' το γεγονός ότι καμία από τις απειλητικές παρενέργειες του φαρμάκου δεν εμφανίστηκε στον –ούτως ή άλλως– δυνατό οργανισμό του.

Ήταν 9:21, ημέρα Παρασκευή, ένα νεφελώδες πρωινό με μυρωδιά βροχής, όταν έφερε στα χείλη του ένα φλιτζάνι με ζεστό καφέ. Η πικράδα του (απ' την έλλειψη της λίγης ζάχαρης που πρόσθετε πάντα) τον έκανε να κλείσει τα μάτια, και το πρόσωπό του να συσπαστεί. Ο μορφασμός αυτός, αναπάντεχα πολλαπλασιασμένος σε φανταστικά κάτοπτρα, μετακύλισε τη γεύση του πικρού καφέ σε παρελθόντα χρόνο.

«Σας τον ζήτησα με λίγη ζάχαρη. Αυτός είναι σκέτος...»

«Συγγνώμη, κύριε. Τη φέρνω αμέσως...»

Είδε καθαρά το γωνιακό παραδοσιακό καφενείο, τις παλιές φθαρμένες καρέκλες, την κρεμαστή λάμπα με το πορτοκαλί καπέλο, το μούτρο του σερβιτόρου με το λεπτό μουστάκι και το ψεύτικο χαμόγελο.

Μετά, σαν μια σειρά από μικρές αλυσιδωτές εκρήξεις, η σκηνή αποκτούσε ολοένα και περισσότερα διαφωτιστικά στοιχεία: θυμήθηκε το μέρος, τη συγκεκριμένη πλατεία, ποιον περίμενε (όχι, βέβαια, και τι ρούχα φορούσε, αλλά προσδιόρισε την εποχή αφού ήταν χειμωνιάτικα), ακόμα και τη φωνή του σερβιτόρου καθώς σφύριζε το σίγμα σ' εκείνο το κοφτερό «Συγγνώμη».

Λίγο γιατί οι δυνάμεις του τον εγκατέλειπαν, λίγο γιατί και ο ίδιος, αναστατωμένος απ' την αναπάντεχη επαναφορά, δε θέλησε να προκαλέσει την τύχη του, σταμάτησε να θυμάται ή δεν μπόρεσε να θυμηθεί περισσότερα – του ήταν πραγματικά αδιάφορο.

Τις επόμενες μέρες, τα πράγματα εξελίχθηκαν όλο και πιο θετικά. Αυτό το πηχτό, μαύρο προπέτασμα που κάλυπτε τη μνήμη, άρχισε να καθαρίζει σαν τοπίο μετά από καταιγίδα, καθώς, δειλές στην αρχή και πιο έντονες μετά, ακτίδες διαπερνούσαν εκείνο το σκληρό κέλυφος του κενού.

Θυμήθηκε ονόματα φίλων, φυσιολογικές γυναικών, τυχαίες συναντήσεις, επαγγελματικά υπομνήματα, εμπορικές συναλλαγές. Επανάφερε χώρους και διέκρινε τη διακόσμησή τους, μουσικές και γνώρισε τον ήχο τους, αναγνώρισε ήρωες βιβλίων και ταινιών, περιγράφοντας το τέλος των φανταστικών τους ιστοριών.

Όσο περνούσε ο καιρός, η βελτίωσή του ήταν ακόμα πιο θεαματική. Μπορούσε ν' αναλύσει τα ρούχα των ατόμων μιας οικογενειακής συνάντησης και τη γεύση ενός πιάτου σε γεύμα, ν' απεριθμήσει τη σύνθεση των συνδαιτυμόνων, να ξανακούσει τον άνεμο πίσω από κλειστά παραθυρόφυλλα.

Ήταν ικανός να ταξινομήσει πρόσωπα, ν' ανακαλέσει φωτογραφίες, ν' απορροφήσει ήχους παρελθόντος και να κάνει συλλογή φράσεων, όπως άλλοι συλλογές από γραμματόσημα. Θυμήθηκε βιβλιοδετημένες ράχες βιβλίων, περίτεχνες εικονογραφήσεις λευκωμάτων, φράσεις καθαρευούσης σε αερόστατες πτήσεις του Ιουλίου Βερν, την έφιππη κραυγή «Θάνατος και Λαίδη Μάριον!», ξανασυνάντησε τον Ερνέστο Νέμεσεκ του *Μικρού Εξερευνητή* που διάβαζε μικρός. Θυμήθηκε τις συμμετρίες καλλιεργημένων αλουλλίων, τα τυπογραφικά στοιχεία του Ταρουσόπουλου, την ονοματολογία των πόλεων σε παλιό ραδιοφωνικό καντράν, τον τόνο της φωνής του Γεωργίου Παπανδρέου σε συγκέντρωση της Πλατείας Κλαυθμώνος, μαζί με τα συνθήματα των διαδηλωτών. Κάτω από συγκεκριμένο φυλλοβόλο δέντρο, θυμήθηκε όχι μόνο το φιλί του κοριτσιού που είχε αγκαλιάσει στα δεκάξι του, αλλά και την κίνηση των βλεφάρων της και το άρωμα του δέρματός της και το χνούδι του αριστερού της χεριού. Με απόλυτη ευκρίνεια, σαν φυσαλίδες αναψυκτικού, μπορούσε πια να επαναφέρει όχι μόνο τα περιστατικά ενός διαλείμματος σε θερινό κινηματογράφο, αλλά και τις παρακείμενες επιγραφές που διαφήμιζαν μπριγιαντίνη, δανέζικα έπιπλα και φροντιστήρια ξένων γλωσσών.

Ίσως η περαιτέρω αύξηση της δόσης που –πάλι αυθαίρετα– είχε αποφασίσει, συνεπαρμένος από την αιφνίδια ευτυχία της συνάντησης με την προηγούμενη ζωή του, να συνέβαλε ώστε τα ονοματεπώνυμα των συμμαθητών του δημοτικού να επανέλθουν με αδιατάρακτη αλφαβητική σειρά (θαρρείς και η νέα μνήμη του λειτουργούσε σαν απουσιολόγος του παρελθόντος) και με εξίσου ακριβή ταξινόμηση να προσέρχονται παλιές επέτειοι, αναλυτικά προγράμματα συναυλιών, χρώματα λουλουδιών σε γενέθλιες ανθοδέσμες, αλάνθαστες κλίσεις λατινικών ρημάτων και όλη η ενδεκάδα των ποδοσφαιριστών που είχαν κερδίσει το πρωτάθλημα 1964-'65.

Υπό βροχινή, ώρα απογευματινή σε συμβολή οδών, θυμήθηκε ασυναίσθητα τον τίτλο εφημερίδας που, ήταν σίγουρος, είχε κυκλοφορήσει το 1962: «ΝΥΧΤΑ ΑΓΙΟΥ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΕΤΟΙΜΑΖΕΙ Ο ΟΑΣ ΕΙΣ ΑΛΓΕΡΙ».

Έκπληκτος απ' την ακρίβεια της αναδρομής, στάθηκε στην άκρη του ρείθρου, κι ενώ

οι άλλοι δίπλα του περνούσαν τη διάβαση βιαστικά, εκείνος κατέβασε την ομπρέλα κι έμεινε ακίνητος.

«ΠΩΣ ΔΡΑ Η ΕΡΥΘΡΑ ΚΑΤΑΣΚΟΠΙΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΧΩΡΑΣ»: Ο δεύτερος τίτλος ήρθε το ίδιο αυθόρμητα και αναπόφευκτα, όπως οι σταγόνες του νερού που σχεδόν τον ανάγκαζαν να κρατά τα μάτια του κλειστά. Ύστερα, με αργό ρυθμό, ράθυμα, σαν τους καθαριστήρες των αυτοκινήτων που περνούσαν, άρχισε να σιγοψιθυρίζει το κείμενο από την επιφυλλίδα *Ο Λάμπρος Κατσώνης και η κουρσάρισσα Ελεφάντω* που δημοσιευόταν στην ίδια εφημερίδα, την ίδια εκείνη μέρα:

«Η ώρα για την Ελεφάντω ήταν κρίσιμη. Μόλις είδε βαρύ σαν μολύβι το κορμί του Αμπντάλλα να σωριάζεται χάμω, τρόμαξε. Τα μάτια της πετάχτηκαν όξω από τις κόχες τους, γιατί το θέαμα ήτανε φριχτό. Τα μυαλά του Αμπντάλλα είχανε χυθεί κατά γης. Έβλεπε το έργο των χεριών της κι αναλογιζόταν πως μέσα σε ώρες είχε βάψει τα χέρια της στο αίμα και είχε αφανίσει δυο ψυχές».

Τις επόμενες μέρες (συνήθως, ώρες πρωινές), η ανανεωμένη μνήμη του άρχισε να μπαίνει σε νέα, παράξενα και πιο δύσβατα μονοπάτια. Κάπνιζε αρειμανίως, κι ο καπνός, σχεδόν λικνιστικά, τύλιγε το πρόσωπό του σαν ομίχλη του ξημερώματος. Καθώς έκανε με το χέρι να διώξει τον καπνό από τα μάτια, θυμήθηκε τον εαυτό του ανάμεσα σε φοιτητικά βιβλία. Είδε μπροστά του αριθμούς, αγκύλες, λογαρίθμους και ρίζες, μαθηματικούς τύπους και ασκήσεις της β' διωνυμικής κατανομής που, με μαεστρία και αφάνταστη ευκολία, έλυσε στη στιγμή.

Αισθάνθηκε γοητευμένος, σχεδόν ερεθισμένος, παίζοντας με τις συστάδες των αριθμών, σβήνοντας και γράφοντας αρμονικούς κώδικες που, πίσω από τα σύμβολα, άφηναν έναν σχεδόν ποιητικό απόηχο.

«Έχουν και οι αριθμοί τη δική τους μουσική», σκέφτηκε καθώς ο καπνός αραίωνε, αλλά, την ίδια στιγμή, συνειδητοποίησε πως όχι μόνο δεν είχε σπουδάσει ποτέ μαθηματικά, αλλά και, στα γυμνασιακά του χρόνια, ήταν πολύ κακός σ' αυτό το μάθημα.

Δύο μέρες μετά, καθώς ο ήλιος του πρωινού εισχωρούσε με πλάγιες ακτίνες από το τζάμι τού δωματίου κι έκανε εκατομμύρια μόρια σκόνης να αιωρούνται, θυμήθηκε τον εαυτό του αναμαλλιασμένο, μπροστά σε ανοιχτό πιάνο. Τα δάχτυλά του –ιδρωμένα, όπως και το πρόσωπό του (ήταν ζεστός Ιούλιος)– δοκίμαζαν πάνω στα πλήκτρα, με μεγάλες νευρικές κινήσεις, τη Σπουδή Νο. 8 σε ρε δίεση ελάσσονα του Σκριάμπιν.

Επανέλαβε τα εισαγωγικά μέτρα αρκετές φορές, ώσπου, στο τέλος, εκνευρισμένος από κάποια τονικά ολισθήματα του αριστερού χεριού, έκλεισε εκνευρισμένος το καπάκι του πιάνου.

Μετά, προσπαθώντας να ηρεμήσει, κάθισε στο μικρό καναπέ κι άνοιξε κάποιες θεωρητικές σημειώσεις, γραμμένες όπως πάντα με μικροσκοπικά ορνιθοσκαλίσματα που, πολλές φορές, δυσκόλευαν και τον ίδιο να τις αποκρυπτογραφήσει.

Εντούτοις, διάβασε καθαρά για την προκαλούμενη «τονική αστάθεια μέσω συγχορδιών εβδόμης ελαττωμένης», διάβασε για «χρωματικά διαστήματα ανιουσών και κατιουσών κλιμάκων», κι ακόμα, είδε την υπογράμμιση «ρυθμική αντιπαράθεση μέσω συγχοπών».

Ξανακοίταξε προς το παράθυρο παραξενεμένος, κι ύστερα έφερε μπροστά τα δυο του χέρια, τα άνοιξε και, σχεδόν αφηρημένα, παρατήρησε για πολλή ώρα τα δάχτυλά του. Αγαπούσε πολύ τη μουσική, μπορούσε να υπερηφανεύεται πως ήταν αφοσιωμένος (του άρεσε το εξεζητημένο επίθετο) ακροατής, αλλά ήταν και σίγουρος πως δεν είχε την παραμικρή ιδέα από μουσική θεωρία, κι ούτε ήξερε να παίζει οποιοδήποτε μουσικό όργανο.

Ήταν η δυνατή μυρωδιά νυχτερινού λουλουδιού, καθώς βγήκε από τον κεντρικό πολύβουο δρόμο κι έστριψε σε μικρό αδιέξοδο που, στο βάθος, κατέληγε σε αλέα. Έχοντας ακόμα στα μάτια του τις ανταύγειες απ' τις φωτεινές επιγραφές και τους προβολείς των αυτοκινήτων, του πήρε κάποια δευτερόλεπτα για να συνηθίσει το αδιαπέραστο σκοτάδι, αλλά μπορεί αυτό το σκοτάδι να ευθυνόταν για κείνο το διαπεραστικό άρωμα που, μέσα από βαθιά εισπνοή, είχε φτάσει (έτσι ένιωσε) ως το πιο απομακρυσμένο κύτταρο του μυαλού του.

«Νυκτανθές το πένθιμον – *Nyctanthes arbor-tristis*» ψιθύρισε με ακαριαία αντίδραση. «Θάμνος ή μικρόν δένδρον κοσμητικόν και μυρεψικόν, συγγενές των *ιάσμων*», συνέχισε. «Τα ευοσμότατα άνθη του επανοίγουσιν το εσπέρας και παρέχουσιν το πλείστον του *ιασμελαίου* τού εμπορίου».

Η αναφορά του *ιάσμου* πυροδότησε άλλη αποστηθισμένη μνήμη, θαρρείς και το άρωμα οδηγούσε σε βαθιά εισπνοή λέξεων: «*Jasminum*, γαλλ. *Jasmin*, αγγλ. *Jesamine*». Θυμήθηκε τον *Ίασμο* τον Αραβικό (*J. Sambac*, γαλλ. *J. d'Arabie*), με τα κατάλευκα εύοσμα άνθη, τον *Ίασμο* τον Γυμνανθή (*J. nudiflorum*) εξ Ιαπωνίας, θαμνίον κιτρινανθές και πρωιανθέστατον και πολυανθέστατον, αλλά και τον Καμψίφυλλον (*J. revolutum*), μια μορφή του Κιτρινανθούς *Ίασμου* του Ταπεινού (*J. fruticans* και *J. humile*).

Άνθος το άνθος, φύλλο το φύλλο, μετόικησε νοερά στα πάνω από 200 είδη της Ροδής, περιπλανώμενος σε φυλλοβόλα τριαντάφυλλα και ακανθοφόρες μνήμες, κι οδοιπόρησε σε ονομασίες μυστηριώδεις: Πωκέδανον, Νεφέλιον το περωτών, Μυροβάλανος, Νηπενθές, Μυριόφυλλον, Λυχνίτις, Λαοδίκη ή σεκελλιανή, Ηδύοσμος, Ευχαρίδιον το εύσχημον.

Στην αρχή ήταν το κόκκινο, όπως στη ράχη μιας πασχαλιάς, με μικρά μαύρα κενά διαστήματα ή κάποιες τεφρές πινελιές που το περιτριγύριζαν, μετά έγινε πορφυρό με αίσθηση μαλακού βελούδου, ύστερα πέταλο κόκκινου ρόδου που έπεσε σιωπηλά πάνω σε άλλο πέταλο κόκκινου ρόδου.

Για μια στιγμή, το φαντάστηκε σαν το κόκκινο της φωτιάς που πάλλεται· την άλλη, σαν ερυθρό κραγιόνι που κυλούσε σε γυναικεία χείλη. Δεν άργησε να νιώσει το δάχτυλο πάνω στο σκοτεινό σώμα κοριού που έσπασε μεμιάς γεμίζοντας με αίμα τον αμφιβληστροειδή του, και το αίμα, από το λερωμένο χιτώνα, πλημμύρισε τα ρούχα και, μετά, τα χέρια του.

Κατεβάζοντας το βλέμμα, ξαναείδε στο δεξί του χέρι το μαχαίρι ματωμένο, και μετά, ακόμα πιο χαμηλά, τη γυναίκα ανάσκελα, πάνω στο χαλί με τα συμμετρικά σχέδια, πλάι στη μικρή και ακύμαντη κόκκινη λίμνη, που σε λίγο θ' άρχιζε να παγώνει. Θυμήθηκε πως είχε τρέξει σε έξαλλη κατάσταση στο μικρό μπάνιο, είχε βάλει τα δάχτυλά του και το μαχαίρι κάτω απ' τη βρύση του λαβομάνου, κι είχε δει το αίμα, ανακατωμένο με νερό, να

κάνει κύκλους και να απορροφάται από την τρύπα στο σιφόνι.

Με μια καρό πετσέτα που βρήκε κρεμασμένη πλάι στην γκαζιέρα, σκούπισε προσεκτικά τα πόμολα στις πόρτες, τους διακόπτες του ηλεκτρικού, κάποιες επιφάνειες από φορμάικα, την άκρη απ' το μακρύ σουηδικό τραπέζι, ένα φλιτζανάκι με κατακάθια του καφέ κι ένα κοντόχοντρο ποτήρι.

Ύστερα, φρόντισε να πάρει το δεύτερο κλειδί του σπιτιού απ' το συρτάρι του κομοδίνου, δυο-τρεις ερωτικές του επιστολές (γνώριζε πού ήταν καταχωνιασμένες) και κάποια ρούχα του που είχε αφήσει εκεί τις τελευταίες μέρες. Έσβησε προσεκτικά το φως, έκλεισε με μια κίνηση του ποδιού την πόρτα και κατέβηκε απ' τον τρίτο όροφο με τις σκάλες.

Το βράδυ ήταν βροχερό και η ώρα περασμένη, αλλά, για καλή του τύχη, πρόλαβε το τελευταίο πράσινο τραμ.

Ξύπνησε μετά από ταραγμένο ύπνο, με το στόμα ξεραμένο κι ένα λευκό, κολλώδες υπόλειμμα στο αριστερό του μάτι. Ήπιε δύο καφέδες σκέτους, βημάτισε αρκετή ώρα στο δωμάτιό του, άνοιξε πολλές φορές το ψυγείο του χωρίς ν' αγγίξει τίποτα, και μετά, γύρω στις τέσσερις το απόγευμα, παραδόθηκε στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής του, ομολογώντας την πράξη του.

Την άλλη μέρα το πρωί (μετά από μια βασανιστική νύχτα, χωρίς κουβέρτα, στο κρατητήριο), οι αστυνομικοί του ανακοίνωσαν, όχι χωρίς κάποια ειρωνεία στη φωνή, αλλά και συγκατάβαση στο βλέμμα, πως το έγκλημα ήταν τόσο παλιό, ώστε, ούτως ή άλλως, θα 'χε παραγραφεί.

«Άλλωστε», συμπλήρωσε με χαμόγελο ο δεύτερος αστυνομικός, «ο δράστης του εγκλήματος, ο εραστής της κυρίας, συνελήφθη μετά από δύο μέρες, κι αφού ομολόγησε, καταδικάστηκε σε ισόβια».

«Α», είπε εκείνος, «και πού βρίσκεται τώρα;»

«Πέθανε στη φυλακή από ανίατη ασθένεια» απάντησε ο αστυνομικός και, συμβουλευόμενος ένα υπηρεσιακό fax, συμπλήρωσε: «Στις 29 Ιουνίου 1969».

Τριγυρίζει στο δωμάτιο –ξημερώματα σχεδόν, χωρίς ύπνο–, ωτακουστής ξένων, παρελθόντων ήχων, παρατηρητής της ζωής ανθρώπων που δε γνώρισε ποτέ. Τριγυρίζει στο δωμάτιο κι απολαμβάνει τη νεκρική ηρεμία, προσπαθώντας να θεσμοθετήσει στη ζωή του έναν καθρέφτη παντοτινής αμνησίας. Θέλει να κοιτάζεται σ' αυτόν και να βλέπει μόνο τα σημερινά του χαρακτηριστικά, επιθυμεί ένα χρόνο που να ρέει πηχτός μόνο προς το μέλλον, ονειρεύεται μια λεπτή χειρουργική επέμβαση που ν' αποκόψει τα κύτταρά του από καθετί συντελεσμένο. Θέλει να νιώσει σαν εξωγήινος που προσγειώνεται σε μια άδεια, χέρσα γη όπου δεν υπάρχουν πρόσωπα, γεγονότα, ζωή, χρόνος, όπου τίποτα δεν αξίζει να θυμηθεί και όπου τίποτα δε θυμάται.

Αισθάνεται ένοχος μνήμης, αισθάνεται άτομο με ειδικές ανάγκες λησμονιάς, θέλει να ξεχάσει και να ξεχαστεί, θέλει να βαδίζει μόνος σε σιωπηλούς νεκρότοπους. Θέλει όλος ο κόσμος να γίνει ένα δωμάτιο με τέσσερις τοίχους, ένα λευκό κελί που να τον προστατεύει από την ακτινοβολία της ανάμνησης, που να τον κάνει να περπατήσει στη λευκή ρυμοτομία του τίποτα. Θέλει ένα τέτοιο δωμάτιο παντού. (δε)